

פַּתַּח רַבִּי חֵיָא אֲבַתְרִיָּה וְאָמַר, (משלי ח) אֲנִי חֲכָמָה
 שְׁכַנְתִּי עִרְמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא. אֲנִי
 חֲכָמָה, דָּא כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל. שְׁכַנְתִּי עִרְמָה, דָּא יַעֲקֹב
 דְּאִיהוּ חַפְּסִים, וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא דָּא יַצְחָק, דְּהָוָה
 לִיָּה דַעַת מְזֻמּוֹת לְבָרְכָא לִיָּה לְעֵשָׂו. וּבְגִין דְּחֲכָמָה
 אֲשַׁתְּתַּף בְּחַדְיָה דִּיעֲקֹב דְּאִיהוּ עִרְמָה, וְדַעַת מְזֻמּוֹת
 אֲמָצָא, דְּאֲתַבְרַךְ יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלֵיהּ כָּל אֵינוֹן
 בְּרַבָּאן, וְאֲתַקְיָמוּ בֵּיהּ וּבְבָנָיו לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

מֵאֵינוֹן אֲתַקְיָמוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וּכְלָהוּ יִתְקַיָּמוּן
 לְזַמְנָא דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּכַדִּין יְהוֹן יִשְׂרָאֵל
 גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא וְעַם אֶחָד לְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב, (יחזקאל לו) וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא.
 וַיִּשְׁלֹטוּן לְעֵילָא וְתַתָּא, דְּכַתִּיב, (דניאל ז) וְאָרוּ עִם עַנְיֵי
 שְׁמִיָּא כְּבַר אֲנָשׁ אֲתָהּ, דָּא מִלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּכַתִּיב,

לשון הקודש

הַבְּרָכוֹת, וְהַתְקַיָּמוּ בּוּ וּבְבָנָיו לְעוֹלָם
 וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

מִחֵן הַתְקַיָּמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְלָן יִתְקַיָּמוּ
 לְזַמְנָא מְלַךְ הַמְּשִׁיחִית, שְׂאֵז יְהוֹן יִשְׂרָאֵל גּוֹי
 אֶחָד בְּאַרְצָא וְעַם אֶחָד
 לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוּב
 וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא. וַיִּשְׁלֹטוּ
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שְׁכַתוּב (דניאל ז) וְהָנָה עִם
 עַנְיֵי הַשָּׁמַיִם כְּכֹן אָדָם בָּא. זֶה מְלַךְ

פַּתַּח רַבִּי חֵיָא אֲחֵרִיו וְאָמַר, (משלי ח)
 אֲנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עִרְמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת
 אֲמָצָא. אֲנִי חֲכָמָה - זו כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל.
 שְׁכַנְתִּי עִרְמָה - זֶה יַעֲקֹב שֶׁהוּא חֲכָם.
 וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא - זֶה יַצְחָק,
 שֶׁהִיָּתָה לוֹ דַעַת מְזֻמּוֹת לְבָרְכָא אֶת עֵשָׂו.
 וּמִשּׁוּם שֶׁחֲכָמָה הִשְׁתַּתְּפָה עִם יַעֲקֹב,
 שֶׁהוּא עִרְמָה - וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא,
 שֶׁהִתְבָּרַךְ יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלָיו כָּל

וּבִיּוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכֵינָא אֲנּוּן יְקִים אֱלֹהֵי שְׁמֵינָא
מַלְכוּ וְגו'. וְעַל דָּא בְּעָא יַעֲקֹב, דִּי־סִתְּלִקוֹן בְּרַכּוּי
לְהֵהוּא זְמַנָּא דְאֵתִי, וְלֹא נָטַל לוֹן לְאַלְתֵּר.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא אֲבַתְרִיה וְאָמַר, וְאַתָּה אֵל תִּירָא
עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם יי וְאַל תַּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'.
הָאִי קָרָא אִי־קְמוּהָ. אֲבָל בְּהֵי־א שְׁעֵתָא דְנִפְק יַעֲקֹב
מִקְמֵי אָבוּי, בְּאֵינּוֹן בְּרַכָּאן, אִסְתַּכַּל בְּנַפְשִׁיה. אָמַר,
הָא אֵלּוֹן בְּרַכָּאן, בְּעֵינָא לְסִלְקָא לוֹן לְבַתָּר לְאַרְיֹכוּ
יּוֹמִין, וְהוּה דְחִיל וּמְסַתְּפִי, נִפְק קָלָא וְאָמַר, (יִרְמִיָּה מו)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם יי כִּי אֲתִדְ אָנִי,
לָא אֲשַׁבּוּק לָךְ בְּהָאִי עֲלֵמָא. (יִרְמִיָּה מו) כִּי הֲנִנִי מוֹשְׁעֵךְ
מִרְחוֹק, לְהֵהוּא זְמַנָּא דְאַנְתָּ סְלִיק לוֹן לְאֵינּוֹן בְּרַכָּאן.
וְאַתָּה זְרַעְךָ מֵאַרְצֵי שְׁבָתִים, (יִרְמִיָּה מו) דְאָף עַל גַּב

לשון הקודש

בַּעֲצָמוֹ וְאָמַר: הִנֵּה הַבְּרָכוֹת הִלְלוּ אֲנִי
רוֹצֵה לְהַעֲבִירָן לְאַחַר כָּד, לְאַרְדָּ
הַיָּמִים. וְהִיָּה יִרָא וּפּוֹחַד. יַעֲזֵא קוֹל
וְאָמַר: וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם
ה' כִּי אֲתִדְ אָנִי. לֹא אֲעֻזֵב אֹתְךָ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. כִּי הֲנִנִי מוֹשִׁיעֵךְ מִרְחוֹק, לְאוֹתוֹ
הַזְּמַן שְׁאַתָּה מַעֲבִיר אֹתְךָ, אֵת אֹתְךָ
הַבְּרָכוֹת.

וְאַתָּה זְרַעְךָ מֵאַרְצֵי שְׁבָתִים, שְׁאָף עַל גַּב
שְׁעֲבָשׁוּ נוֹטַל עֲשׂוּ בְּרַכּוֹתֵי וְיִשְׁתַּעֲבְדוּ

הַמְּשִׁיחַ, שְׁכַתּוּב (שם) וּבִיּוֹמֵיהֶם שָׁל אֵלּוֹ
הַמְּלָכִים יַעֲמִיד אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם מַלְכוּת.
וְעַל כֵּן רָצָה יַעֲקֹב שְׁיַעֲבְרוּ בְּרַכּוֹתָיו
לְאוֹתוֹ עֲתִיד לְבָא, וְלֹא נָטַל אוֹתָם
לְאַלְתֵּר.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא אֲחִירָיו וְאָמַר, (יִרְמִיָּה לו)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם ה' וְאַל
תַּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְוֵהוּ.
אֲבָל בַּשְּׁעָה הַהִיא שְׁיַעֲזֵא יַעֲקֹב מִלְּפָנֵי
אָבוּי עִם אֹתְךָ הַבְּרָכוֹת, הַסְתַּכַּל

דְּהִשְׁתָּא נְטִיל בְּרַכּוּי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּן בְּבִנְךָ, אֲנָא
 אֲפִיק לֹזן מִיְדוּי, וּכְדִין יִשְׁעֲבְדוּן פְּנִיךָ בֵּיהּ. וְשָׁב
 יַעֲקֹב, לְאִינוּן בְּרַכָּאן, וְשָׁב יַעֲקֹב, דָּא שְׂכִינְתָּא (נ"א דְהִיא
 עֲמִיה דַּיעֲקֹב). וְשָׁב יַעֲקֹב וְדָאֵי. וְשָׁקֵט וְשִׁאֲנֹן, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ. מֵאִינוּן מִלְכָּוֹן, מִכְּבֵּל מִמְּדֵי וּמִיָּוֹן,
 וּמֵאֲדוּם. דְּאִינְהוּ תָּוֹ דְּאִשְׁתַּעֲבְדוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל. (שס)
 וְאִין מִחְרִיד, לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא.

אֲזִלוּ, עַד דְּתָוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְדָאֵי כָּל מָה
 דְּעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, כִּלְאָ הָוָה
 בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא, וְכִלְאָ בְּגִין לְאַחֲזָא חֲכַמְתָּא עֲלָאָה
 לְהוּ לְבַנֵּי נְשָׂא, בְּגִין דִּילְפִין מִהֵהוּא עוֹבְדָא רִזִּין
 דְּחֲכַמְתָּא, וְכִלְאָ אִינוּן כְּדָקָא יְאוּת, וְעוֹבְדוּי כְּלָהוּ
 אֲרַחֵי דְאֲוֲרִיתָא, בְּגִין דְּאֲוֲרַחֵי דְאֲוֲרִיתָא, אִינוּן
 אֲרַחֵי דְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְלִית
 בָּהּ כְּמָה אֲוֲרַחִין וְשְׂבִילִין, וְרִזִּין דְּחֲכַמְתָּא עֲלָאָה.

לשון הקודש

הַלְכוּ. בעודם הולכים אמר רבי יוסי,
 ודאי כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא
 בארץ, הכל היה בסוד החכמה, והכל
 כדי להראות את החכמה העליונה
 לבני האדם כדי שילמדו מהמעשה
 שהוא את סודות החכמה, והכל הם
 כראוי, וכל מעשיו דרכי התורה, משום
 שדרכי התורה הם דרכי הקדוש ברוך

בבניך, אני אוציא אותם מידי, אז
 בניך ישתעבדו בו. ושב יעקב, לאותן
 הברכות. ושב יעקב – זו השכינה ושהיא
 עם יעקב. ושב יעקב ודאי. ושקט ושאנן,
 כמו שבארנו, מאותן מלכיות: מכבל,
 ומדי, ומיון, ומאדום. שהם היו
 שהשתעבדו בישראל. ואין מחריד –
 לעולם ולעולמי עולמים.

תָּא חַוִּי, דְּהָא רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי הָוּה אָמַר תְּלַת
 מַאֲה הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, בְּרִזָּא דְחִכְמַתָּא עַלְמָה,
 בְּפָסוּק (בראשית לו) וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרַד בַּת
 מִי זְהַב, וְלֹא גָלִי לֹון, אֶלְא לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּהָוּה
 עִמֶּיהָ, בְּגִין לְמַנְדַּע דְּכַמָּה רִזִּין עַלְמִין אֵינֹון בְּכָל
 עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְאִיהִי בְּאוּרֵייתָא, וּבְכָל מְלָה וּמְלָה
 חִכְמַתָּא אִיהִי, וְאוּרֵייתָא דְקִשׁוּט, בְּגִין כֶּךָ אֵינֹון מְלִין
 דְּאוּרֵייתָא, מְלִין קְדִישִׁין אֵינֹון, לְאַחֲזָא מִינָה
 נְפִלְאוֹת, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה
 נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְעֵקִים הָהוּא חוּיָא לְאָדָם
 וְלְאַתְתִּיהָ, דְאַקְרִיב לְאַתְתָּא וְאַטִּיל בָּהּ זוֹהֲמָא,
 וְאַתְפְּתָא בֵיהּ אָדָם כְּדִין אֶסְתָּאב עַלְמָא וְאַתְלַטִּיא
 אֶרְעָא בְּגִינֶיהָ, וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא, וְקִיּוּמָא

לשון הקודש

עליונים הם בכל מעשה ומעשה, שהוא
 בתורה, ובכל דבר ודבר, היא חכמה
 ותורת אמת. משום כך דברי התורה
 הם דברים קדושים להראות ממנה
 נפלאות, כמו שנאמר גל עיני ואביטה
 נפלאות מתורתך.

בא ראה, בפעם שעקם הנחש שהוא
 את אדם ואת אשתו, שקרב לאשה
 והטיל בה זומא, והתפתה בו אדם, אז

הוא, ואין דבר קטן שאין בו כמה
 דרכים ושגילים וסודות של חכמה
 עליונה.

בא ראה, שהרי רבי יוחנן בן זבדי היה
 אומר שלש מאות הלכות פסוקות
 בסוד החכמה העליונה בפסוק ושם
 אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי
 זהב, ולא גלה אותם אלא לרבי אליעזר
 שהיה עמו, כדי לדעת שפכה סודות

עֲלֵמָא לְאַתְפָּרְעָא מִיְנִיה. עַד דְּאַתָּא אֵילָנָא דְחַיִּי, וְכַפִּי
 (וכפר) עַל אָדָם, וְכַפִּיָּיא לִיָּה לְהַהוּא נְחָשׁ דְּלֹא יִשְׁלוּט
 לְעֵלְמִין עַל זִרְעָא דִּיעֻקֵּב.

דְּהָא בְּזִמְנָא דְאַקְרִיבּוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר, הָוּה אֲתַכְפִּיָּיא
 הַהוּא נְחָשׁ וְאַתְהַפֵּף לְעַבְדָּא, כְּמָה דְאַתְמַר.
 וְעַל דָּא אַקְרִיב יַעֲקֹב לְאַבּוּי תְּרִין שְׁעִירִין. חַד,
 לְאַכְפִּיָּיא לְעֵשׂוּ דְאִיתּוּ שְׁעִיר. וְחַד, בְּנִין דִּרְנָא דְהָוּה
 תְּלִי בִיָּה עֵשׂוּ וְאַתְדַּבֵּק בִּיָּה וְאַתְמַר.

וּבְנִין כְּדָ קִיַּיְמָא עֲלֵמָא, עַד דְּתִיתִי אֲתָתָא כְּנֻוּנָא
 דְּחָוָה, וְכֵר נָשׁ כְּנֻוּנָא דְאָדָם, וַיַּעֲקִימוּ
 וַיַּחֲכִימוּ (דף קמ"ו ע"א) לִיָּה לְהַהוּא חֲוָיָא בִּישָׂא וְהַהוּא
 דְּרַכִּיב עֲלֵיָּה וְכֹלָא אֲתַמַּר.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כה) וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יֹדֵעַ צִיד אִישׁ

לשון הקודש

לְאַבּוּי שְׁנַי שְׁעִירִים. אַחַד לְהַכְנִיעַ אֶת
 עֵשׂוּ, שֶׁהוּא שְׁעִיר, וְאַחַד בְּשִׁבִיל
 הַדְּרָגָה שֶׁהִיָּתָה תְּלוּיָה בְּעֵשׂוּ וּנְדַבֵּק בּוֹ
 וּנְתַבָּאָר.

וּמִשּׁוּם כֵּן עָמַד הָעוֹלָם עַד שֶׁתַּבָּא אִשָּׁה
 כְּמוֹ חוּה, וּבֵן אָדָם כְּמוֹ אָדָם, וַיַּעֲקִמוּ
 וַיַּחֲכִימוּ אֶת אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָרַע וְאוֹתוֹ
 שְׂרוּכֵב עָלָיו, וְהַכֵּל נְתַבָּאָר.

פְּתַח וְאָמַר, וַיְהִי עֵשׂוּ אִישׁ יֹדֵעַ צִיד אִישׁ

נִטְמָא הָעוֹלָם, וְהַתְקַלְלָה בְּשִׁבִילוֹ
 הָאָדָמָה, וְגַרְם מוֹת לְכֹל הָעוֹלָם, וְעָמַד
 הָעוֹלָם לְהַפְרַע מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁבָּא עֵין
 הַחַיִּים וְכָפָה וְכַפְּרוּ עַל אָדָם, וְהַכְנִיעַ
 אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ שְׁלֹא יִשְׁלַט לְעוֹלָמִים עַל
 זִרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.

שְׁתַּרְי בְּזִמְן שֶׁהַקְרִיבּוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר,
 הָיָה נִכְנַע אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ וְהַתְהַפֵּף לְעַבְדָּה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַל כֵּן הַקְרִיב יַעֲקֹב

שָׁדָה, וְהָא אֶתְמָר וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים. אִישׁ
 תָּם, גִּבּוֹר שְׁלִים, בְּתַרְנוּמוֹ. יָשֵׁב אֲהָלִים, אֲמָאֵי אִיהוּ
 תָּם, בְּגִין דְּאִיהוּ יָשֵׁב אֲהָלִים, דְּאֶחִיד לְתַרִּין סְטָרִין,
 לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק. וְעַל דָּא, יַעֲקֹב בְּסִטְרָא דִּיצְחָק
 אָתָּא לְגַבִּיהַ דְּעֵשָׂו, בְּמָה דְּאֶתְמָר. דְּכַתִּיב, (שמואל ב כה)
 עִם חָסִיד תִּתְחַסֵּד וְעִם עֲקֹשׁ תִּתְפַּל. וְכֵד אָתָּא עִם
 בְּרַכָּאן, בְּסִיּוּעָא דְלַעִילָא קָא אָתָּא, בְּסִיּוּעָא דְאַבְרָהָם
 וַיַּצְחָק, וּבְגִין כֶּךָ בְּחֻכְמָתָא הָוָה, בְּמָה דְּאֶתְמָר.

תָּא חָזִי, כִּד יַעֲקֹב אֶתְעַר לְגַבִּי סְמָאֵל, דְּרָגָא דְעֵשָׂו,
 וְקָבִיל עָלֶיהָ לִיעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב נָצַח לִיהַ בְּכַמְהַ
 סְטָרִין, נָצַח לְחַוְיָא בְּחֻכְמָתָא וּבְעֵקוּמוֹ, וְלֹא אֶתְנַצַּח,
 בַּר בְּשַׁעִיר. וְאַף עַל גַּב דְּכֻלָּא חַד, נָצַח כְּמוֹ כֵּן
 לְסְמָאֵל בְּנִצְחוּנָא אַחְרָא, וְנִצְחִיהַ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב
 וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. וַיֵּרָא כִּי
 (בראשית לב)
 לֹא יָכוֹל לוֹ.

לשון הקודש

סיוע שלמעלה הוא בא, עם סיוע של
 אברהם ויצחק, ומשום כך זה היה
 בכחמה, כמו שנתבאר.

בא ראה, כשיעקב התעורר אל סמאל,
 דרגתו של עשו, וקבל עליו את יעקב,
 ויעקב נצח אותו בכמה צדדים – נצח
 את הנחש בכחמה ועקמומיות, ולא נצח,
 רק מהשעיר. ואף על גב שהכל אחר,

שדה, והרי נאמר ויעקב איש תם ישב
 אהלים. איש תם – גבור שלם, בתרנומו.
 ישב אהלים – למה הוא תם? משום
 שהוא ישב אהלים, שאוחז את שני
 הצדדים, את אברהם ואת יצחק. ועל בן
 יעקב בצדו של יצחק בא אל עשו, כמו
 שנאמר, שכתוב עם חסיד תתחסד ועם
 עקש תתפתל. וכשבא עם ברכות – עם

תָּא חַיִּי, זְכוּתִיהָ דִּיעֲקֵב בַּמָּה הָוּה, דְּאִיתָּהּ אָתָּא
 וּבְעָא לְאֶעְבְּרָא לִיה מַעְלָמָא. וְהָהוּא לִילִיָּא,
 הָוּת לִילִיָּא דְאֶתְבְּרִי בִיה סִיְהָרָא, וִיעֲקֵב אֲשֶׁתְּאֵר
 בְּלַחֲדוּי. דְּלֹא הָוּה עֲמִיּוּה אַחְרָא, דְּתַנְן לָא יִפּוּק בַר
 נָשׁ יַחֲדָאֵי בְּלִילִיָּא, וְכָל שְׁפָן בְּלִילִיָּא דְאֶתְבְּרִיָּאוּ בִיה
 נְהוּרִין, דְּהָא סִיְהָרָא אִיהִי חֲסָרָא, דְּכַתְיִב, (בראשית א)
 יְהִי מְאֹרֹת חֹסֶר. וְהָהוּא לִילִיָּא, אֲשֶׁתְּאֵר בְּלַחֲדוּי,
 בְּגִין דְּכִד סִיְהָרָא חֲסָרָא, חֲוִיָּא בִישָׂא אֶתְתַּקַּף
 וְשִׁלְטָא, וְכִדִּין אָתָּא סְמָאֵל, וְקִטְרִיג לִיה, וּבְעָא
 לְאֶזְבְּרָא לִיה מַעְלָמָא.

וִיעֲקֵב הָוּה תְּקִיף בְּכָל סְטְרִין, בְּסְטְרָא דִּיעֲחָק
 וּבְסְטְרָא דְאַבְרָהָם, דְּאֵינֵון הָוּ תְּקִיפּוּ
 דִּיעֲקֵב. אָתָּא לִימִינָא חֲמָא לְאַבְרָהָם תְּקִיף בְּתְקִיפּוּ
 דִּיוֹמָא, בְּסְטְרָא דִּימִינָא דְחֶסֶד. אָתָּא לְשִׁמְאֵלָא, חֲמָא

לשון הקודש

בו המאורות, שהרי הלבנה חסרה, שכתוב יהי מאר"ת חסר. ואותו הלילה נשאר לבדו, משום שבאשר הלבנה בחסרונה, הנחש הרע מתגבר ושולט, ואז בא סמא"ל וקטרג עליו, ורצה להאבדו מן העולם.

ויעקב היה חזק בכל הצדדים, בצד של יצחק ובצד של אברהם, שהם היו חזקו של יעקב. בא לימין, וראה את אברהם

נצח כמו כן את סמא"ל בנצחון אחר ונצח אותו. והו שכתוב ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא פי לא יכל לו.

בא ראה במה היתה זכותו של יעקב, שהוא בא ורצה להעבירו מן העולם, ואותו הלילה היה הלילה שנבראה בו הלבנה, ויעקב נשאר לבדו, שלא היה מישהו אחר עמו. ששנינו, אל יצא אדם יחידי בלילה, וכל שפן בלילה שנבראו